

Polacy o wojnie na Ukrainie i zaangażowaniu NATO

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2022

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W grudniowym badaniu¹ po raz kolejny postawiliśmy Polakom pytania dotyczące wojny na Ukrainie. Oprócz zadawanych regularnie pytań o poczucie zagrożenia konfliktem, przewidywania dotyczące jego rozwoju czy stosunek do uchodźców przybywających z Ukrainy, w grudniu poprosiliśmy respondentów także o ocenę zaangażowania Sojuszu Północnoatlantyckiego w rozwój wydarzeń na wschodniej flance.

ROZWÓJ SYTUACJI

Odsetek Polaków mających poczucie, że wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu ich kraju, jest dość stabilny. Od wielu miesięcy poczucie takie ma mniej więcej trzech na czterech badanych i najnowszy wynik (78%) wpisuje się w tę tendencję, choć jest o 3 punkty procentowe wyższy niż w poprzednim miesiącu.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (392) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

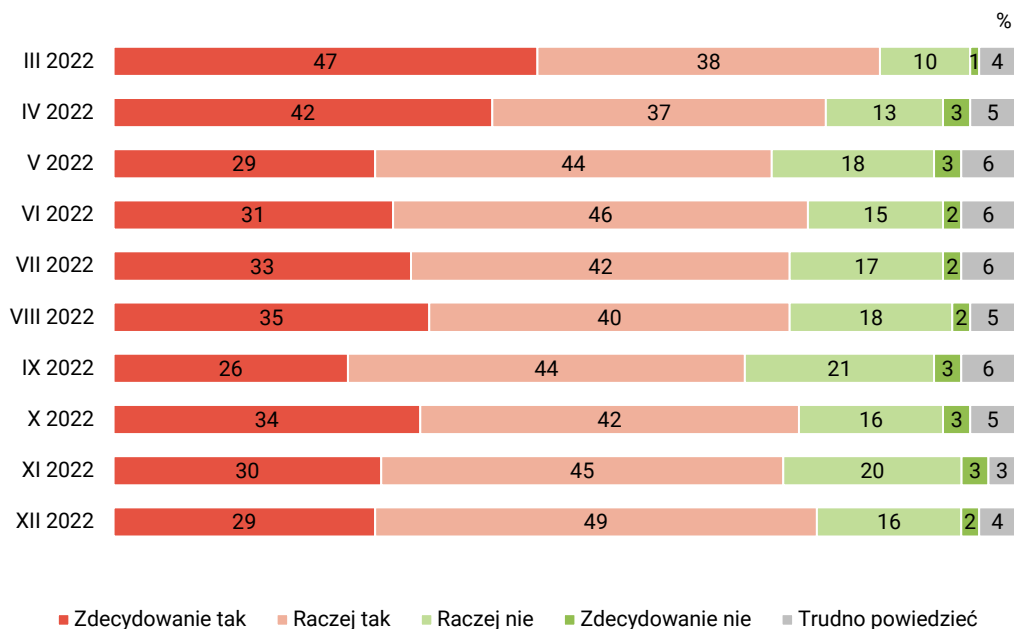
Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 28 listopada do 11 grudnia 2022 roku na próbie liczącej 1018 osób (w tym: 54,5% metodą CAPI, 29,8% – CATI i 15,7% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

RYS. 1. Czy, Pana(i) zdaniem, wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski czy też nie?

Zagrożenie dla bezpieczeństwa Polski dostrzegają ponadprzeciętnie często starsi badani (85% respondentów w wieku 65 lat lub więcej wobec 65% w grupie wiekowej 18–24 lata), a także osoby praktykujące kilka razy w tygodniu (89% wobec 70% wśród niepraktykujących). Spośród grup społeczno-zawodowych wyróżniają się pod tym względem rolnicy (88%), emeryci (87%) oraz gospodynie domowe (87%) – zob. tabelę aneksową 1. Jeśli zaś chodzi o elektoraty, to obawy takie wyrażają najczęściej wyborcy rządzącego Prawa i Sprawiedliwości (85%), a najrzadziej – Koalicji Obywatelskiej (74%).

TABELA 1

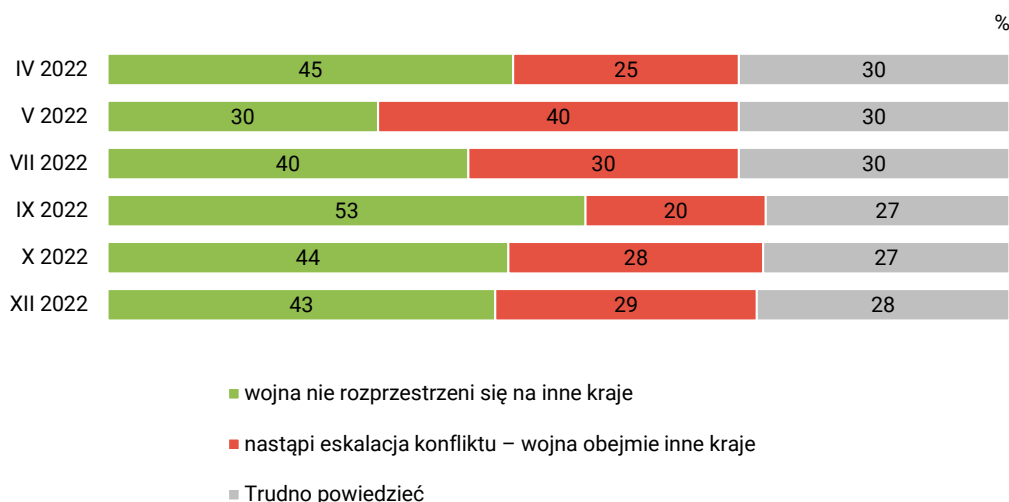
Potencjalne elektoraty	Czy, Pan(i) zdaniem, wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski czy też nie?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Partią Republikańską)	85	13	2
Konfederacja Wolność i Niepodległość (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)*	80	15	4
Lewica (Nowa Lewica, Razem)*	79	21	0
Polska 2050 Szymona Hołowni	78	16	6
Koalicja Obywatelska (Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	74	22	4

* Uwaga: mała liczebność zwolenników tego ugrupowania w badanej próbie

Po raz kolejny zapytaliśmy Polaków również o to, czy wojna na Ukrainie obejmie inne kraje. Do tej pory rozkłady odpowiedzi na to pytanie ulegały dość gwałtownym zmianom, w miarę jak zmieniała się sytuacja na froncie. W grudniowym badaniu uzyskaliśmy jednak rozkład niemal identyczny jak w poprzednim, październikowym pomiarze – nadal dominuje więc przekonanie, że wojna nie rozprzestrzeni się na inne kraje (43%, spadek o 1 punkt procentowy w stosunku do października), choć zbliżone odsetki badanych albo utrzymują, że konflikt będzie eskalował (29%, wzrost o 1 punkt), albo nie mają na ten temat zdania (28%, wzrost o 1 punkt).

CBOS

RYS. 2. Czy, Pana(i) zdaniem:

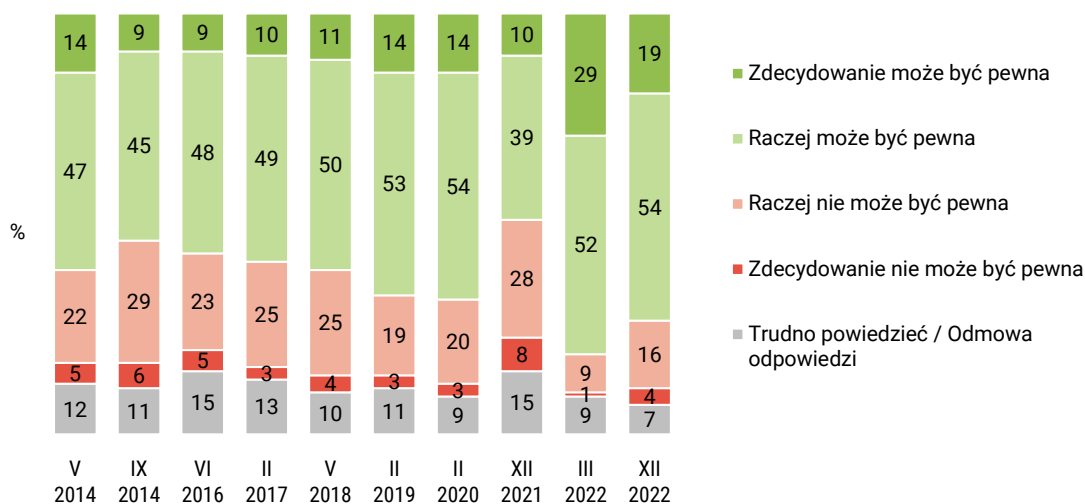

Przekonanie, że wojna nie rozprzestrzeni się na inne kraje, jest częstsze wśród mężczyzn (49% wobec 38% wśród kobiet) oraz respondentów lepiej oceniających swoją sytuację materialną (48% wśród oceniających ją jako dobrą wobec 24% – wśród oceniających ją jako złą) – zob. tabelę aneksową 2.

ZAANGAŻOWANIE NATO

Gdy w listopadzie przy naszej granicy z Ukrainą spadła rakieta, zabijając dwóch polskich obywateli, w mediach na nowo rozgorzały dyskusje dotyczące tego, jak na ewentualny atak na Polskę zareagowałyby pozostałe państwa NATO. Czy, zgodnie z artykułem 5 Traktatu Północnoatlantyckiego, sprzymierzone kraje rzeczywiście zaangażowałyby się czynnie w obronę naszego terytorium? Ostatnio takie pytanie stawialiśmy Polakom wkrótce po wybuchu wojny na Ukrainie, w marcu 2022 roku i wówczas twierdząco odpowiedziała na nie zdecydowana większość badanych. Obecnie odsetek odpowiedzi twierdzących spadł o 8 punktów procentowych, choć wciąż wybiera je większość respondentów (73% wobec 81% w marcu). Co piąty Polak (20%) uważa, że zaangażowania sojuszników nie możemy być pewni, a 7% badanych nie ma na ten temat zdania.

RYS. 3. Bezpieczeństwo Polski oparte jest na przynależności do Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO). Czy, Pana(i) zdaniem, w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic czy też nie?

W mniejszościowej grupie, która powątpiewa w pomoc innych państw NATO w razie ataku na Polskę, ponadprzeciętnie często natrafiamy na badanych w wieku 25–34 lata (27%), osoby lepiej wykształcone (23% wśród respondentów z wykształceniem wyższym wobec 12% w grupie badanych z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym), a także o wyższych dochodach na osobę w gospodarstwie domowym (31% w grupie osób o dochodach 4000 zł lub więcej *per capita* wobec 17% wśród tych o dochodach najniższych) – zob. tabelę aneksową 3.

Spośród elektoratów zdecydowanie wyróżniają się pod tym względem wyborcy Konfederacji Wolność i Niepodległość (52%). Z kolei zaufanie do sojuszników z NATO najbardziej rozpowszechnione jest wśród wyborców Koalicji Obywatelskiej (88%).

TABELA 2

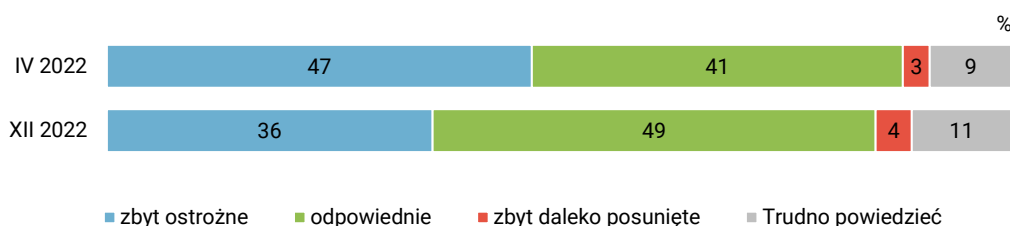
Potencjalne elektoraty	Bezpieczeństwo Polski oparte jest na przynależności do Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO). Czy, Pana(i) zdaniem, w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic czy też nie?		
	Może być pewna	Nie może być pewna	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Koalicja Obywatelska (Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	88	11	1
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Partią Republikańską)	78	16	6
Polska 2050 Szymona Hołowni	78	21	1
Lewica (Nowa Lewica, Razem)*	74	19	7
Konfederacja Wolność i Niepodległość (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)*	48	52	0

* Uwaga: mała liczebność zwolenników tego ugrupowania w badanej próbie

Kiedy w kwietniu 2022 roku poprosiliśmy Polaków o ocenę działań NATO wobec wojny na Ukrainie, opinie były bardzo podzielone, przeważało jednak przekonanie, że działania te są zbyt ostrożne. Obecnie, dziesięć miesięcy po wybuchu wojny na Ukrainie, wśród Polaków dominuje opinia, że działania NATO są odpowiednie (49%, wzrost o 8 punktów procentowych od kwietnia), choć za zbyt ostrożne uważa je wciąż więcej niż co trzeci badany (36%, spadek o 11 punktów). Podobnie jak w kwietniu, nieliczni ankietowani (4%, wzrost o 1 punkt) oceniają je jako zbyt daleko posunięte.

CBOS

RYS. 4. Czy działania NATO wobec wojny na Ukrainie są:

Oceny działań NATO wobec wojny na Ukrainie różnicują dość wyraźnie sympatie polityczne. Posunięcia Sojuszu za zbyt ostrożne uważają ponadprzeciętnie często wyborcy Lewicy (59%), a także Prawa i Sprawiedliwości (45%) oraz Polska 2050 Szymona Hołowni (42%), choć w tych dwóch ostatnich grupach opinie są dość podzielone. Za odpowiednie uznają je najczęściej wyborcy Koalicji Obywatelskiej (67%). Z kolei rzadkie głosy, wedle których działania NATO są zbyt daleko posunięte, notujemy ponad dwa razy częściej wśród wyborców Konfederacji Wolność i Niepodległość niż wśród ogółu badanych (9% wobec 4%).

TABELA 3

Potencjalne elektoraty	Czy działania NATO wobec wojny na Ukrainie są:			
	zbyt ostrożne	odpowiednie	zbyt daleko posunięte	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Lewica (Nowa Lewica, Razem)*	59	33	0	7
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Partią Republikańską)	45	41	5	9
Polska 2050 Szymona Hołowni	42	45	4	10
Konfederacja Wolność i Niepodległość (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)*	39	46	9	6
Koalicja Obywatelska (Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	27	67	1	4

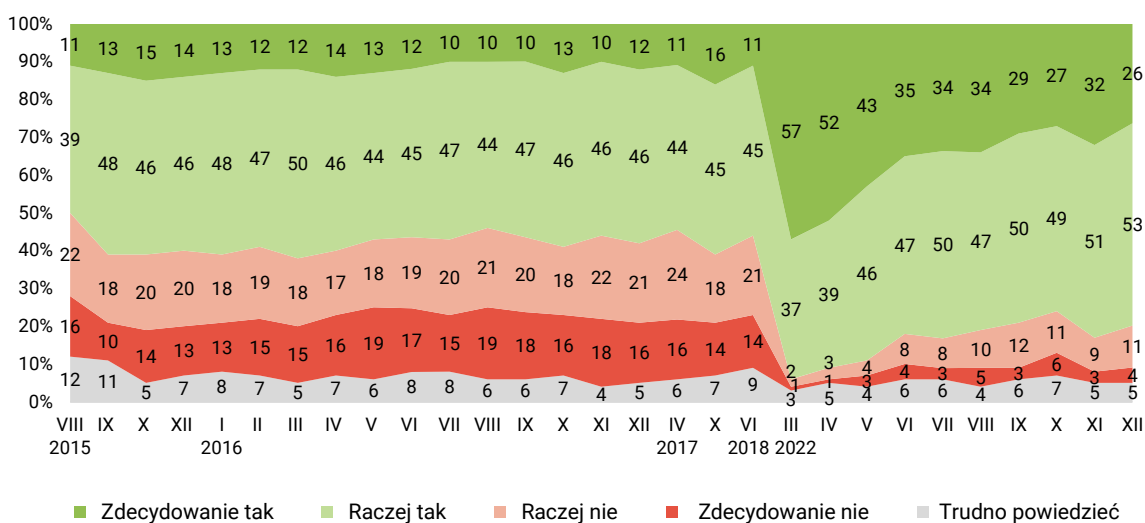
* Uwaga: mała liczebność zwolenników tego ugrupowania w badanej próbie

POMOC DLA UCHODźCÓW Z UKRAINY

Rosyjski ostrzał infrastruktury krytycznej na Ukrainie może wywołać tej zimy nowy, wzmożony napływ uchodźców do Polski². Pomimo niewielkiego spadku, zdecydowana większość Polaków (79% wobec 83% miesiąc wcześniej) nadal uważa, że nasz kraj powinien przyjmować uchodźców z Ukrainy. Przeciwnego zdania jest 15% badanych (wobec 12% w listopadzie).

CBOS

RYS. 5. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?

Poparcie dla przyjmowania uchodźców z Ukrainy częściej deklarują mężczyźni niż kobiety (83% wobec 75%), starsi badani (89% w grupie wiekowej 55–64 lata i 84% w grupie wiekowej 65 lat lub więcej wobec 67% najmłodszych respondentów), ankietowani lepiej oceniający swoją sytuację materialną (82% oceniających ją jako dobrą wobec 67% oceniających ją jako złą), osoby częściej biorące udział w praktykach religijnych (87% praktykujących raz w tygodniu i 81% praktykujących kilka razy w tygodniu wobec 72% w grupie niepraktykujących), a także wyznający poglądy prawicowe (89% wobec 79% na lewicy) – zob. tabelę aneksową 5.

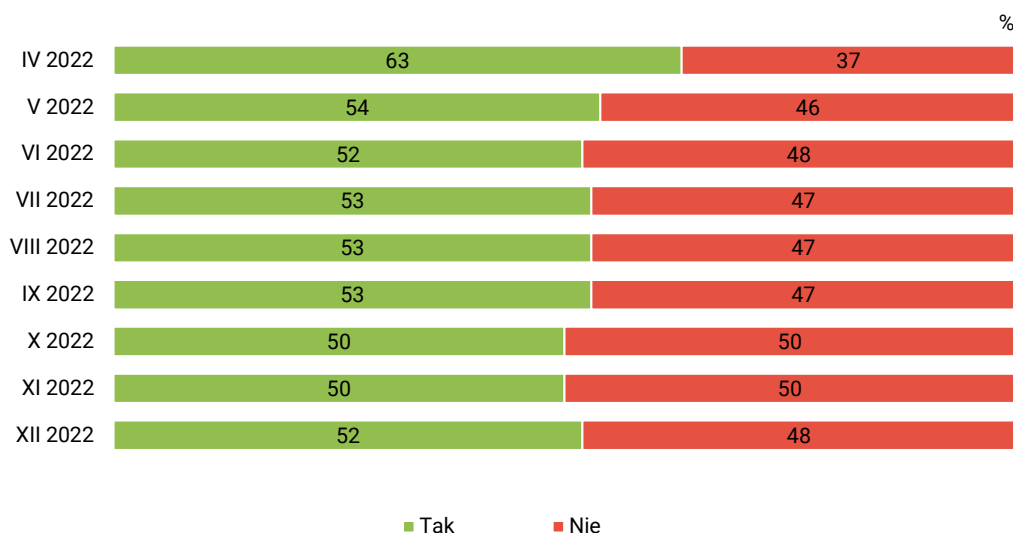
² <https://www.pap.pl/aktualnosci/news%2C1491842%2Ckolejna-fala-uchodzcow-z-ukrainy-szef-mswia-przygotowujemy-sie-na-rozne>

Niezmienne mniej więcej połowa Polaków (52% wobec 50% w listopadzie) deklaruje, że oni sami lub ktoś inny z ich gospodarstwa domowego dobrowolnie i nieodpłatnie pomaga uchodźcom przybywającym z Ukrainy.

CBOS

RYS. 6. Czy Pan(i) sam(a) lub ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego dobrowolnie i nieodpłatnie pomaga uchodźcom z Ukrainy?

Pomoc ponadprzeciętnie często deklarują badani w wieku 35–44 lata (58% wobec 36% respondentów w wieku 18–24 lata), lepiej wykształceni (64% osób z wykształceniem wyższym wobec 45% z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym), ankietowani o najwyższych dochodach *per capita* (67% wobec 44% wśród tych o najniższych dochodach na osobę) oraz badani częściej uczestniczący w praktykach religijnych (68% praktykujących kilka razy w tygodniu wobec 43% niepraktykujących) – zob. tabelę aneksową 6.

Spśród elektoratów w grudniu wyróżniają się pod tym względem wyborcy Lewicy (70%) i Polski 2050 Szymona Hołowni (62%).

TABELA 4

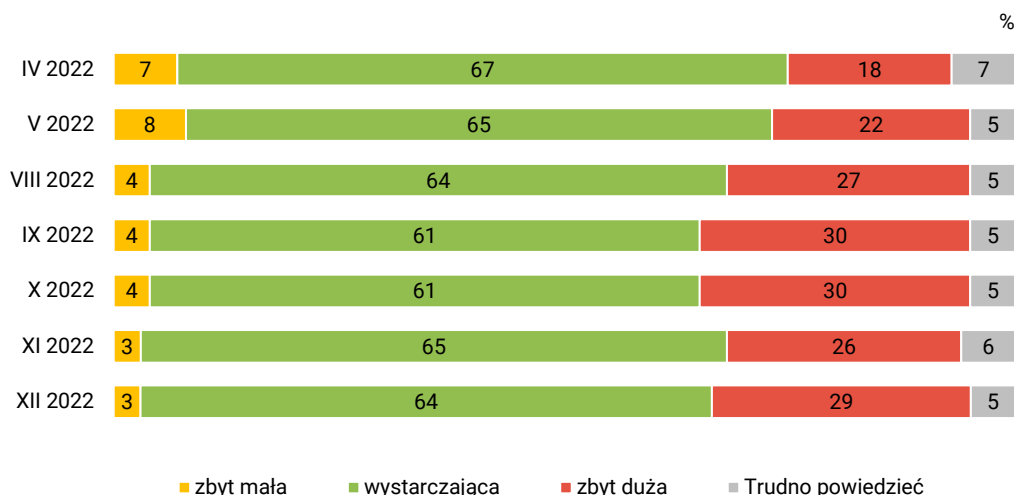
Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Czy Pan(i) sam(a) lub ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego dobrowolnie i nieodpłatnie pomaga uchodźcom z Ukrainy?	
	Tak	Nie
	w procentach	
Lewica (Nowa Lewica, Razem)*	70	30
Polska 2050 Szymona Hołowni	62	38
Konfederacja Wolność i Niepodległość (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)*	57	43
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Partią Republikańską)	56	44
Koalicja Obywatelska (Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	54	46

* Uwaga: mała liczebność zwolenników tego ugrupowania w badanej próbie

Podobnie jak w poprzednim pomiarze z listopada, większość Polaków (64%, spadek o 1 punkt procentowy) uznaje pomoc, którą nasz kraj oferuje ukraińskim uchodźcom, za wystarczającą. Przy tym o 3 punkty wzrósł odsetek osób uznających ją za zbyt dużą (z 26% do 29% obecnie), zbliżając się tym samym do poziomów odnotowywanych jesienią. Bardzo nieliczni respondenci (3%, bez zmian) uważają tę pomoc za zbyt małą.

CBOS

RYS. 7. Czy, Pana(i) zdaniem, pomoc, którą nasz kraj oferuje uchodźcom z Ukrainy, jest:

Pomoc udzielaną ukraińskim uchodźcom za zbyt dużą uznają ponadprzeciętnie często badani w wieku 25–34 lata (36%), respondenci oceniający swoje warunki materialne jako złe (45% wobec 27% wśród oceniających je jako dobre) oraz mający niesprecyzowane poglądy polityczne (40%) – zob. tabelę aneksową 7. Spośród elektoratów zdecydowanie wyróżniają się pod tym względem wyborcy Konfederacji Wolność i Niepodległość (65%).

TABELA 5

Potencjalne elektoraty	Czy, Pana(i) zdaniem, pomoc, którą nasz kraj oferuje uchodźcom z Ukrainy, jest:			
	zbyt mała	wystarczająca	zbyt duża	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Konfederacja Wolność i Niepodległość (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)*	0	35	65	0
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Partią Republikańską)	2	68	26	4
Polska 2050 Szymona Hołowni	4	71	22	4
Lewica (Nowa Lewica, Razem)*	7	70	19	4
Koalicja Obywatelska (Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	9	70	17	4

* Uwaga: mała liczebność zwolenników tego ugrupowania w badanej próbie

Zdecydowana większość Polaków nadal uważa, że wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu ich kraju, choć przeważa opinia, że konflikt nie rozprzestrzeni się już na inne państwa. Wyraźna większość badanych jest również zdania, że Polska może być pewna pomocy sojuszników z NATO w obronie naszych granic, gdyby zaszła taka potrzeba. Przeważa też obecnie przekonanie, że działania Sojuszu Północnoatlantyckiego wobec wojny na Ukrainie są odpowiednie, choć kiedy zadawaliśmy to pytanie w kwietniu, dominowała opinia, że są one zbyt ostrożne.

Stosunek Polaków do uchodźców z Ukrainy nie zmienił się istotnie: wciąż zdecydowana większość respondentów popiera ich przyjmowanie, a mniej więcej połowa deklaruje, że oni sami lub mieszkańcy ich gospodarstw domowych aktywnie im pomagają. Tak jak we wszystkich poprzednich pomiarach dominuje opinia, że pomoc udzielana ukraińskim uchodźcom przez Polskę jest wystarczająca.

Opracował

Jonathan Scovil